

FINNSAM-vårkonferens i Alfta, Bollnäs och Hanebo

Av Arne Vannevik

FINNSAM:s vårkonferens 2008 ägde rum på Skålsjögården 23 – 25 maj. Inemot ett femtiotal mötte upp i det strålande vårvädret. I Maud Wedins frånvaro under fredagen på grund av doktorspromotion i Trondheim – ett nog så giltigt förfall- inledde Maths Östberg med ett föredrag om skogsfinnarna i Alfta, Bollnäs och Hanebo. Vi som inte hade hunnit fram till dess eller inte var med på konferensen över huvud taget, kan i stället läsa Mauds bok från 2004 *Den skogsfinska kolonisationen i Alfta, Bollnäs och Hanebo*.

Därefter följde en utflykt i egna bilartill Tulpans i Skålsjön och en guidad vandring på en några kilometer lång naturstig genom ett kulturlandskap som klassats vara av riksintresse.

Efter middagen följde så föredrag av Stig Welinder om skogsfinsk arkeologi. När vi lite äldre FINNSAM-are en gång gick i skolan, fick vi lära oss att arkeologi det var den vetenskap som tog vid bakåt, där historiens skriftliga källor hade sinat. Nuförtiden ägnar emellertid arkeologerna uppmärksamhet även åt perioder där det i och för sig finns skriftliga källor.

När det gäller 1600-talets finnbebyggelse är dock de skriftliga källorna utomordentligt få. En arkeologisk utgrävning som den i Grannäs kan ge oss mycket säkrare kunskaper än den traditionella litteraturens tillbakaskrivande av förhållanden under 1800- tal och 1700-tal till 1600-talet.

Intressanta fynd är bl.a. mynt och kritpipor. Ett mynt från 1609 hittades på ett sådant ställe, att det är ett rimligt antagande att det lagts dit när huset byggdes. Ett antal fynd av delar av kritpipor för tobaksrökning har gått att datera och ange tillverkningsort för med hjälp av expertis från Tobaksmuseet i Stockholm. Fynden har till och med visats upp vid en internationell kritpipeforskarkongress i London! Kreatursben har hittats. Experter har bedömt vilka djurarter de kommit från men också konstaterat att det genomgående rör sig om vuxna djur. Ungdjuren kan med andra ord ha gått till en salumarknad och givit kontanter till hushållet.

Lördagen började med ett detaljrikt föredrag, inklusive bildvisning, om utgrävningarna i Grannäs. Det var Kjell Söderlund, deltagare i utgrävningen, som lämnade en mycket intressant information. Fynden kommer diskuteras på ett seminarium under hösten, och den skriftliga rapporten beräknas komma under 2009.

Så var det dags för bussutflykt, i första hand till utgrävningsplatsen i Grannäs, där Stig Welinder, Kjell Söderlund och Maud Wedin guidade. Maud hade ankommit på morgonen, och vi hurrade för den numera både disputerade och promoverade FINNSAM-basen. Många frågor och livlig diskussion blev det på utgrävningsplatsen.

Efter en härlig kolbulelunch drog vi vidare till Fansen och Stugubacken. På dessa finnboplatser stod man sig tydligen ganska gott. Ett par tre hästar och 30-talet nötkreatur var vanliga boskapsbestånd. Sista anhalten var en ria i Gruvberget, och vi var åter på Skålsjögården i mycket god tid före middagen. Ett stort, stort tack till Maths Östberg för förnämlig guidning under hela bussturen!

Pausen ägnade en del åt rökbastu, medan andra bara tog det lugnt i väntan på den utmärkta middag, som Bollnäs och Ovanåkers kommuner gemensamt bjöd på. De kommunala representanterna för Bollnäs Jan Erik Englund och för Ovanåker Nils Erik Falk berättade om sin respektive kommuner, medan FINNSAM:s kroniske tacktalare, skrivaren av dessa rader, pekade på den entreprenörsanda som de skogsfinska 1600-talsbosättningarna onekligen visade.

Söndagen inleddes med FINNSAM-info och årsmöte. Detta redovisas förhoppningsvis genom årsmötesprotokoll på annan plats i FINNSAM-nytt. Maud Wedin berättade kortfattat om sin avhandling

med exemplifiering på kartor och andra källor från just det område konferensen ägnade sig åt. Jan-Erik Björk redovisade slutligen ny information om skogfynnarnas bomärken.

Så drog vi iväg till Finnskogsmuseet i Skräddrabo för mottilunch. Före guidningen inne i museet togs ett gruppfoto, som Maud förhoppningsvis har skickat till FINNSAM-nytt.

Ett stort tack till Maths Östberg och övriga medverkande för en mycket givande konferens. Det var god mat och en boendestandard som med FINNSAM-mått mätt var mycket hög.

Vid kommande konferenser bör de ansvariga komma ihåg att vidtala någon utanför arrangörskretsen att skriva ett referat till FINNSAM-nytt.

